

■ NSCF kontakt

NSCF bestyrelse 2001 - 2003:

■ Nils Hornstrup, Experimentarium, Danmark (formand)

Tel +45 3925 7226

nilsh@experimentarium.dk

■ Mikko Myllykoski, Heureka, Finland

Tel +358 985 792 44

mikko.myllykoski@heureka.fi

■ Jan Sjökvist, XperimentHuset, Sverige

Tel +46 470 101 25

jan.sjokvist@xperiment.se

■ Atle Kjærvi, Vitensenteret, Norge

Tel +47 7359 6123

atle.kjarvik@viten.ntnu.no

■ Tómas Óskar Guðjónsson, Fjölskyldu- & húsdrygagurinn, Island

Tel

icezoo@itn.is

NSCF Administration 2001-2003:

Experimentarium

Tuborg Havnevej 7

Box 180

DK-2900 Hellerup

Tel +45 3927 3333

Fax +45 3927 3395

Email: nscf@experimentarium.dk

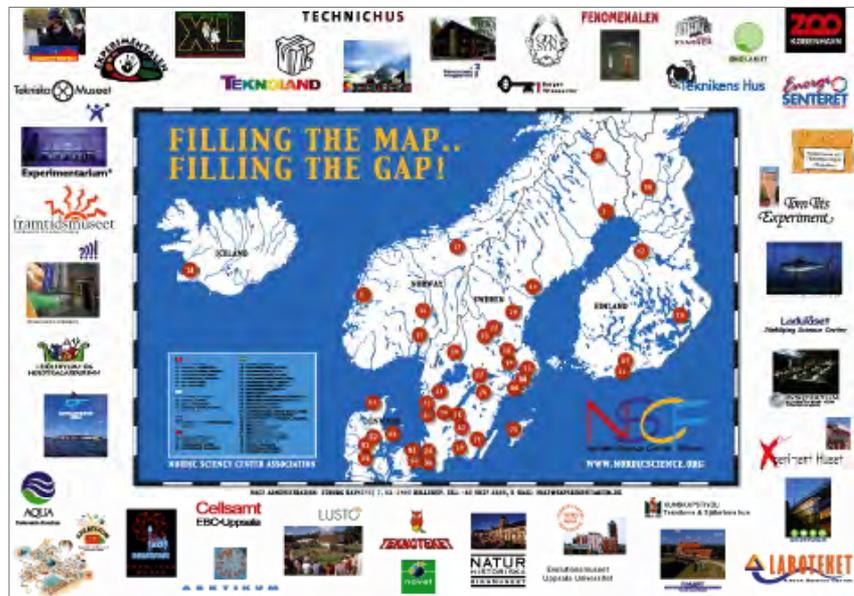
NSCF sekretær: Kirsten Busch

NSCF web site:

<http://www.nordicscience.org>

NSCF's nye poster

Med henblik på at præsentere Nordisk Science Center Forbund på ECSITE

konferencen i Luleå i november har vi fået fremstillet en stor flot poster på 70x100 cm. Posteren er til salg for medlemsinstitutionerne for en pris af DKK 350,00.

Hvis du er interesseret, så kontakt foreningens kontor pr telefon eller pr mail, så vil vi lave et optryk afhængig af interessen.

■ Nils Hornstrup

Teknoland i Falun lukker!

Fra Lars Broman har vi modtaget følgende mail:

Teknoland in Falun, the large outdoor seasonal science center, has to close down after just two seasons due to lack of financial support from the city and from the state. The final blow was the verdict in the Swedish Supreme Administrative Court that Teknoland shall pay full VAT (25 %) instead of the so-called museum VAT (6 %) for all past entrance fees. Thus Teknoland's exhibits - many large! - will be sold at costs far below the initial production costs. Please let me know if you would like more information: a CD with pictures of all exhibits and a price list. During the next few weeks, a buyer of all exhibits (cost: SEK 800 000) is preferred, but after that, the exhibits will be sold separately.

For yderligere information kontakt:

Lars Broman, lbr@du.se

Tel +46 2377 8203/8710

Det norske vitensenterNETTVERKET

■ Jan Alfred Andersson

Bakgrunn

Høsten 1998 tok stiftelsen Teknoteket i Oslo initiativ til en konferanse for å luften ideen om å utvikle et nytt vitensenter (science center) i Oslo. På denne konferansen var det også representanter for tilsvarende prosjekter i Bergen og Tromsø. I tillegg deltok en representant for Vitensenteret i Trondheim. På bakgrunn av konferansen bevilget Norges forskningsråd noe penger til hver av prosjektene, samtidig som de opprettet et forpliktende samarbeid mellom de ulike prosjektene.

Siden starten har gruppen vært samlet en rekke ganger for å drøfte felles problemstillinger. Sentrale stikkord i denne forbindelse er nasjonalt samarbeid og utnyttelse av synergieffekter. Blant annet lobbierer nettverket sammen mot stortinget og regjeringen i forbindelse med felles søknader om penger fra statsbudsjettet i Norge. I dette arbeidet bruker nettverket svenske **Ann-Marie Israelsson** som konsulent.

Koordineringen av nettverket blir gjort av Norges forskningsråd (NFR) og Norsk museumsutvikling (NMU).

Hvem er deltakerne i det norske vitensenternetverket:

■ Nordnorsk Vitensenter

www.phys.uit/astro/science/marcos/html

Utgangspunkt i Tromsø universitet og Nordlysplanetarier. Utbygning i tilknytning til det eksisterende Nordlysplanetarier.

Kontaktpersoner: Anne Bruvold
anne.bruvold@matnat.uit.no

■ Bergen Vitensenter

Utgangspunkt i forsknings-smiljøet i Bergen (Christian Michelsen Research). Prosjektet tar sikte på å bygge opp et vitensenter i det gamle fengselet i Bergen sentrum.

Kontaktpersoner: Eva Grimstad
evag@cmr.no

■ Bergen Akvarium

www.akvariet.com

Bygger en ny interaktiv utstilling.

Kontaktperson: Stig Sægrov
stig.saegrov@akvariet.com

■ Jærmuseet i Rogaland

www.museumsnett.no/jaermuseet

Et etablert landbruksmuseum som ønsker å bygge opp den interaktive pedagogikken i museet.

Kontaktperson: Målfrid Snørteland
jaermus@c2i.net

■ Norsk Teknisk Museum i Oslo

Utgangspunkt i Teknoteket.

Kontaktpersoner: Jan Alfred Andersson
jaa@tekniskmuseum.no og Hilde Skauli
hilde@teknisk.museum.no

■ Vitensenteret i Trondheim

www.viten.ntnu.no

Vitensenteret i Trondheim deltar også.

Kontaktperson: Atle Kjærvik
atle.kjarvik@viten.ntnu.no

De fem regionsentrene ønsker å ha noe ulik profil. Noen stikkord i denne forbindelse er:

Tromsø: Nordlys og telemedisin,

Trondheim: Hverdagsteknologi (i samarbeid med NTNU),

Bergen: Marine problemstillinger,

Stavanger (Jæren): Problemstillinger i forbindelse med jordbruk.

Oslo (Norsk Teknisk Museum) skal over to byggetrinn integrere et nytt vitensenter inn i virksomheten. Senteret skal ferdig dekke 2000 m², og er kostnadsberegnet til 25 millioner norske kroner.

Som en edderkopp i nettet er det tenkt at det allerede utviklete omreisende realfagsprogrammet, "Science Circus", skal videreutvikles. "Science Circus" vil dermed kunne nå ut til skoler i distrikt-Norge som ikke naturlig kan komme til de ordinære vitensentrene.

Hva vil fremtiden bringe

I løpet av 2002 vil trolig nettverket befestes seg som en formalisert **Norsk Vitensenterforening**. Trolig vil alle prosjektene søke om medlemskap i Nordisk Science Center Forbund (NSCF). Vitensenteret i Trondheim, vitensenteret i Bergen og Teknoteket (Norsk Teknisk Museum) i Oslo er allerede medlemmer i NSCF. Den norske vitensenterforeningen arbeider også for på bli en avdeling innen Norges Museumsforbund.

Det norske nettverket har opprettet en felles hjemmeside med base i Tromsø:
www.science-net-norge.org ■

Projekt Jönköping Science Center - NSCF's nyeste medlem!

■ Ingrid Järnefelt

Namnbyte

Jönköping Science Center kommer så småningom att byta namn. I samband med tjuvstarten under februari-lovet 2002 utlyser vi en namntävling. Ambitionen är att inför invigningen, som är planerad till augusti/september 2002, ha ett namn som speglar både verksamheten och regionen på ett inspirerande sätt. Under tiden kommer vi att kalla oss *Jönköping Science Center*. Detta namn kommer även efter namnbytet att bli den engelska undertiteln.

Projektet

Projektets syfte är att intressera barn och ungdomar för naturvetenskap och teknik. Projektet är ett samarbete mellan tre stora aktörer i regionen: Jönköpings kommun genom skol- och barnomsorgsnämnden (huvudman), Högskolan i Jönköping samt Näringslivet i Jönköping genom Handelskammaren.

Parterna råder över innehållet i verksamheten genom en styrgrupp med tre representanter från kommunen, *Torbjörn Eklund*, och *Ulf Johansson*, två från högskolan, *Roy Holmberg* och *Henning Johansson* och en från Handelskammaren, *Rolf Johansson*. Handelskammaren har också en adjungerad representant i styrgruppen, *Karin Lind Mörnsten*. Dessutom medverkar *Per Risberg* i det löpande styrelsearbetet.

Övriga finansörer är *KK-stiftelsen* (utvecklingsbidrag), *Jönköpings kommun/gymnasienämnden* (årligt driftbidrag) och *Jönköpings kommun/tekniska nämnden* (lokal och riskkapital för ombyggnad)

Teknikens hus i Jönköping
Jönköping Science Center

Besöksadress
Västra Holmg. 34
Jönköping

Postadress
SBF/Jönköping Science Center
BOX 1002
561 24 Huskvarna

Tel: 036-106077 Fax: 036-106078
susanna.karlsson@sbf.jonkoping.se

Planerade hållpunkter

- Ombyggnad under hösten 2001
  - Tjuvstart februari-lovet 2002
  - Teknat-verksamhet under våren 2002
  - Uppbyggnad av utställningen *Berget, skogen och vattnet* under våren 2002
  - Påsklovs-program
  - Invigning augusti/september 2002
- Efter påsk räknar vi med att kunna hålla öppet regelbundet samtidigt som vi påbörjar byggandet av uteparken.

Hemsidan

Vår preliminära hemsida finns på adressen www.jonkoping.se/sc. Vi kommer att utveckla hemsidan under hösten. Bland annat kommer vi att komplettera informationen om projektet, lägga till ett "lärarrum", information om experimenten m m. För arbetet med lärarrummet håller vi just nu på att etablera referensgrupper med lärare från olika skolnivåer.

Verksamheten

Verksamheten kommer att omfatta experimentstationer kring naturvetenskap och teknik:

- *Berget, skogen och vattnet* omfattar experiment som visar de regionala

särdragen i naturresurser och hur detta har varit basen för den tekniska utvecklingen i regionen.

- *Levande livet* består av experiment om levande varelser, med huvudriktning på människan.
- *Vardagsteknik* omfattar experiment med bl a spjutspetsteknik från vardagslivet: den datoriserade symaskinen, det intelligenta kylskåpet m m.
- *Rymden* tar upp fysikaliska lagar, kvarkar,

planeterna etc.

Vid tjuvstarten kommer vi att ha ett mindre urval av experiment, ett smakprov, från utställningarna.

Vidare kommer vi att ställa ut industriapplikationer som är relevanta för syftet med *Jönköping Science Center*. Vi visar teknik som på ett inspirerande sätt förmedlar hur den naturvetenskapliga och tekniska utvecklingen i regionen ser ut i dag och ur ett historiskt perspektiv. Vi kommer också att ha kurser, seminarier, föreläsningar etc. på aktuella tema inom naturvetenskap och teknik. Kring industriapplikationerna kommer vi att ha temaveckor och speciella undervisnings-teman.

I Jönköping pågår sedan ett antal år en försöksverksamhet, "teknat", med syfte att vara en inspirationskälla i undervisningen i teknik och naturvetenskap. Denna verksamhet integreras successivt i *Jönköping Science Center*.

Kringsservice

Vi kommer att skapa ett kafé centralt i anläggningen. Dessutom kommer vi att ha ett utrymme som skolorna kan

disponera når den medhavda matsäcken ska avnjutas.

Vi planerar också för att hyra ut lokaler för konferenser, vidareutbildning, kick-off, personalfester, barnkalas m m. Vårt konferensrum kommer att kunna ta 125-135 sittande personer, med konferensbord max 80 personer. Grupprummen kommer att kunna ta antingen 2 x 10 personer eller 1 x 20 personer. Dessutom kommer vi att erbjuda informella grupparbetsplatser i "berget", "skogen" och "vattnet".

För vidare information kontakt:

Ingrid Järnefelt

ingrid.jarnefelt@sbf.jonkoping.se

SBF/Jönköping Science Center,

Box 1002, 561 24 Huskvarna

Tel: +46 36-10 60 77, +46 70-49 31

200, Fax: +46 36-10 60 78

www.jonkoping.se/sc ■

Fortsatt expansion i Sverige

NSCF kan vänta ytterligare medlemmar från Science centra i Sverige. Dalenium i Falköping och Balthazar i Skövde har lokaler och håller på att bygga utställningar. Några av våra medlemmar har ännu inte fått igång sin publika verksamhet: Vetenskapens Hus i Karlstad och Jönköpings Science center. Man kan tycka att med så många Science centra är marknaden på väg att mätas. En blick på kartan över science centra i Sverige visar att i nästan överallt är det högst 10 mil till ett science center. Enda undantaget är Norrlands inland. Se kartan på http://www.xperiment.se/nscf/nscf_sverige.gif

■ Jan Sjökvist

Norsk Teknisk Museum og Teknoteket fusionerer

■ Jan Alfred Andersson

Stiftelsen Teknoteket ble dannet i 1986 under ledelse av Dag H. Kjell Dahl. Teknoteket har helt fra starten bodd i lokaler hos Norsk Teknisk Museum på Kjelsås, Oslo. I perioden 1998 – våren 2001 arbeidet Teknoteket med å se om det var mulig å realisere et stort science center i Oslo, beliggende i en bydel der det er lite eller ingen kulturvirksomhet per i dag. I dette arbeidet var det betydelig politisk støtte, men det viste seg at et av verdens rikeste land ikke hadde vilje til å finansiere et slikt framtidsrettet prosjekt. På samme tid har Norsk Teknisk Museum arbeidet med tilsvarende planer innenfor sine egne vegger. Våren 2001 innledet derfor Teknoteket v/daglig leder Jan Alfred Andersson til et nærmere samarbeid mellom de to institusjonene, og i august 2001 undertegnet så de to styrene en intensjonsavtale om en fusjon av de to institusjonene fra 1. januar 2002.

Ved denne fusjonsavtalen opphører stiftelsen Teknoteket å eksistere, men Teknisk museum skal over de neste årene bygge opp et moderne science center (på norsk vitensenter) over til sammen drøyt 2000 m². I tillegg vil også andre utstillinger få et større innslag av interaktivitet. Som en del av fusjonsavtalen har daglig leder av Teknoteket blitt ansatt i museet som avdelingsleder med ansvar for formidling for alle museets utstillinger. Museet har også en heltidsansatt prosjektleder for det nye vitensenteret. Forutsatt at vi klarer å skaffe 5 millioner kroner før sommeren 2002, er byggestart for byggetrinn 1 i det nye senteret satt til september 2002. Byggetrinn 2 er kostnadsberegnet til 20 millioner kroner med byggestart høsten 2003.

Det nye vitensenter skal ha et helhetlig perspektiv der mennesket sees som en del av naturen i tråd med de norske lærerplanene. Det vil f.eks. bli lagt vekt på hvordan fysiske og kjemiske prosesser fungerer i levende organismer, og hvordan vi bruker naturvitenskap og teknikk i dagliglivet. Vitensenteret vil utstillingsmessig stå på egne bein, men utstillingene vil også peke i retning av andre utstillinger på Norsk Teknisk Museum. I første byggetrinn "regnbue"- avdeling skal det legges vekt på lek som stimulerer barnas sanser. Denne avdelingen har barn fra 0 til 6 som målgruppe. I avdelingen "Aurora" danner tolkning av sanseintrykk og observasjoner grunnlaget for læring. I denne avdelingen skal barna bruke egne erfaringer for å få innblikk i naturvitenskapens grunnprinsipper. Målgruppe for denne avdelingen er grunnskoleelever opp til 12 år. Temaer i "Aurora" er tid, universet, vann, liv, stoffer, varme, lyd og lys. Byggetrinn 2 avdelingen "lysbuen" fokuserer på mer komplekse problemstillinger. "Lysbuen" fokuserer også på interaksjonen mellom menneskelig aktivitet, naturmiljø og helse. "Lysbuen" retter seg mer mot et publikum fra 12 år og oppover. Temaer i "lysbuen" er atmosfære, klima, nordlys, metaller, magnetisme, mikrokosmos, kaos, radioaktivitet og stråling og helse. Sentralt i denne avdelingen vil den originale lysbueovnen til den norske vitenskapsmannen Christian Birkeland. Denne ovnen var utgangspunktet for utviklingen av kunstgjødsel og Norsk Hydro.

I skrivende stund har det norske stortinget vedtatt at det nasjonale medisinske museet for Norge også skal legges til Norsk Teknisk Museum. Hvis det bevilges penger til dette formålet for 2002, vil arbeidet med denne utstillingen starte umiddelbart på nyåret, med åpning sommeren 2003. En viktig del av denne utstillingen vil være interaktive utstillingsenheter i tilknytning til anatomi og fysiologi. Det vil derfor bli en betydelig synergieffekt mellom det nye vitensenteret og den medisinske utstillingen.

Som mange av NSCF eldre medlemmer er klar over har situasjonen i Oslo med hensyn på science center vært høyst uklart i mange år. Etter min mening vil denne fusjonsavtalen sørge for at hele Oslo-regionen får et meget godt museumssenter å besøke i årene som kommer. Det nye museet med vitensenter vil bli et kraftsentrum i Norge innen promotering av naturvitenskap, teknikk, og industrihistorie til et bredt publikum. ■

Kulturbyen Bergen ønsker velkommen til neste års konferanse

Bergen Vitensenter blir etablert i byens gamle og fredete kretsfengsel fra 1868.

■ Eva Grimstad, Adm. direktør

Bergen er Norges nest største by med ca. 230.000 innbyggere. Byen regnes som Norges mest internasjonale by ettersom den utviklet seg historisk tilbake fra 1000-års tallet hvor all kontakt med verden forøvrig skjedde via sjøveien. Byen er fortsatt preget av dette, ettersom sjøen gir arbeidsplasser og utvikling gjennom rederivirksomhet, oppdrett, olje og gass i Nordsjøen like utenfor kysten. Bergen er byen mellom de syv fjell, det er kulturbyen, forskningsbyen, byen hvor befolkningen regnes for å være "nokke for seg sjøl". En befolkning med stor kjærlighet til Bergen, snakkesalige, selvironiske og med betydelig selvfølelse. Det er ingen tilfeldighet at Statsminister Christian Michelsen, skipsrederen og politikeren som sørget for at Norge løsrev seg fra Sverige i 1905, var bergenser. Bergen regnes for å være Norges vakreste by!

Bakgrunn for vitensenteret

Bergen kan ikke påberope seg å ha vært tidlig ute når det gjelder etablering av vitensenter i byen. Men, i god tradisjon fra Christian Michelsen, var det Christian Michelsen Research AS som tok initiativet overfor politiske myndigheter i 1998 for å få til et samarbeid om etablering av et vitensenter i Bergen.

Etter en periode med økende nordisk og norsk interesse for flere vitensentre, ble Stiftelsen Bergen Vitensenter etablert 12. mars 2001. Det omfattende prosjektet er forankret i et reelt behov for å finne effektive virkemidler for å øke elevens og studenters interesse for og rekruttering til realfag. Vitensenteret vil også bli knyttet til pedagogisk undervisning i skolevesenet samt videreutdanning av lærere. Dersom målgruppene tar vel i mot prosjektet vil dette kunne ha direkte positive konsekvenser for skolevesenet og næringslivet i Bergen ved å styrke tilgangen på arbeidskraft til kompetanse virksomhet i Bergen. Bergen Vitensenter har en visjon om å bekrefte Bergen og Vestlandets plass i det vitenskapelige terrenget.

Som et opplevelsessenter bygd opp rundt utstillinger legger vitensenteret vekt på interaktivitet og retter seg mot mennesket som tenkende og skapende i stedet for som passivt forbrukende. I motsetning til et vanlig museum der objektene kun skal sees og ikke kan røres, baserer senteret seg på menneskets naturlige behov for å bruke sine sanser til å utforske og undersøke omgivelsene ved berøring og deltagelse. Utstillingene skal ivareta dette behovet. Et vitensenter formidler forskning men lovpriser ikke nødvendigvis vitenskapens resultater. Først og fremst vil vitensenteret bære vitnesbyrd om hvor spennende vitenskapelig arbeid er- og lærer folk å ta del i det. En dialog mellom skoler og senteret preget av åpenhet er grunnleggende i en slik prosess.

Vitensenteret skal ligge i Bergens gamle 5 etasjers kretsfengsel. I første omgang skal de to første etasjene brukes. Etter en ombygning frem mot 2004, vil bygget fremstå med et samlet areal på ca 2000 m².

Senteret har ambisjoner om å plassere seg blant de beste og mest interaktive vitensentre i Norden. Gjennom en seriøs presentasjon av kvalitetsopplevelser for målgruppene er målet å opparbeide et stort og stabilt volum av besøkende. Selve etableringsperioden krever en del offentlig tilskudd men målet er at egen drift skal gjøre senteret 50% selvfinansierende. Statlige midler er søkt fra og med 2002.

Bergen Vitensenter skal bidra til å redusere teknologifrykt i en hverdag hvor teknologi blir stadig mer dominerende. Bergen Vitensenter skal dessuten bidra til at norsk næringsliv også i fremtiden får utdannet arbeidskraft innenfor realfag og teknologiske fag.

Visjon og mål

"Bergen Vitensenter skal bli blant de beste og mest interaktive vitensentre i Norden"

Bergen Vitensenter skal bli et interaktivt opplevelsessenter hvor undring og

kunnskap gir barn, ungdom og voksne innsikt i naturvitenskap og teknologi. Bergen Vitensenter skal gjennom sine utstillinger også bli et knutepunkt i byen som gir kunnskap om Bergen som:

- forskning og forskningsbyen,
- realfag og utdanningsbyen,
- kraftproduksjon, olje og gass-byen,
- medisin- og helse,
- TV2 og mediebyen,
- kjemikalietankbåter, den maritime byen,
- Oppdrett, fiskerier og sjømat, og den marine byen,
- IKT-byen - Bergen,
- natur- og kulturbyen,
- næringsmiddelproduksjon med verdensry, Toro, Friele, Kavlie

Viktige områder Bergen Vitensenter vil satse på

■ **Forskning og teknologi**

Bergen Vitensenter vil ha utstillinger knyttet til forskning og utvikling innenfor felt nevnt over, noe som innebærer informasjonsteknologi, havforskning, hydrologi, meteorologi, bioteknologi, realfag, ingeniørfag, kognitiv vitenskap, komplekse systemer, nyheter og media, psykologi, teknologi, natur, kultur og samfunn.

■ **Tilknytning til Vestlandet**

Et vitensenter i Bergen vil i tillegg

vektlegge å presenterer utstillinger innenfor de områder som har spesiell tilknytning til Bergen og Vestlandet, nemlig kraftproduksjon, det marine feltet med oppdrett og akvakultur, det maritime feltet med internasjonal rederivirk-somhet, olje- og gass-produksjon, og medisinsk spisskompetanse.

■ **Kulturell sammenheng**

Vitensenteret inngår i en historisk og kulturell sammenheng og er derfor tatt med som et prioritert tiltak i Museumsplan for Bergen. Den gamle fengselsbygningen er foreslått fredet og inngår i et byhistorisk miljø som er identitets-skapende også for vitensenteret. Det er innledet samarbeid med Bergen politikammer som har stilt en ekspert på etterforskningsmetoder til rådighet.

■ **Tilknytning til næringslivet**

Bergen Vitensenter vil, gjennom sine utstillinger, oppfylle viktige satsings-områder innenfor Strategisk Næringsplan for Bergen og Hordaland, og innenfor Reiselivsplanen for Bergen.

Etablering av stiftelse

Stiftelsen Bergen Vitensenter ble etablert den 12. mars 2001. Stifterne er:

- Universitetet i Bergen
- Høgskolen i Bergen
- Christian Michelsen Research AS
- Havforskningsinstituttet
- Bergen Næringsråd
- NHO-avd. Hordaland
- Norske Sivilingeniørers Forening, Bergen avdeling

Ressursgrupper

Det er oppnevnt ressursgrupper fra grunnskolen og fra forskning og høyere undervisning som skal bidra til pedagogisk og faglig utvikling av vitensenteret.

- Ressursgruppen fra grunnskolen ledes av tidligere ass. skolesjef i Bergen, Svein Haukaas. Seks lærere fra barne- og ungdomsskolen er med i gruppen, likeledes Skolelaboratoriet, UiB, og HiB avd. for lærerutdanning.

■ Ressursgruppen fra forskning og høyere undervisning ledes av professor Erling Hammer, UiB og består av 12-15 forskere, professorer og lektorer, og HiB avd. for ingeniørutdanning.

Det skal også etableres en ressursgruppe med utgangspunkt i næringslivet.

Fengslende vitenskap

Bergen Vitensenter skal kombinere interaktive eksperimentutstillinger med fokus på estetikk og varhet overfor den kulturhistorie som ligger i murveggene i det vernete fengslet. Fortidens fanger gir sin egen gjenklang innenfor fengselsmurene, og kunnskap om livet bak murene gir rommene en kald mystikk som må tas vare på.

All utforming skal derfor ha med seg det enkle og ekte fra fortidens bruk og arkitektur, samtidig som vitensenterets fremtidsrettete innhold fokuseres gjennom tidsriktig kvalitetsdesign og oppmerksomhet på estetiske verdier.

Verkstedsbaserte utstillinger

Bergen Vitensenter tar sikte på å bli "et tredje generasjons" vitensenter. Et tredje generasjons vitensenter må legge stor vekt på laboratorie/verkstedsbaserte "utstillinger". Her vil publikum bli deltakere i en prosess knyttet til faglig fordypning med praktiske forsøk/oppgaver.

Dette er personellintensive tilbud som krever nøye planlegging og samarbeid med utdanningsinstitusjonene våre. Det må være mulig å legge praksisoppgaver for studenter til Vitensenteret, og vi må samarbeide med hovedfagstudenter innenfor våre fagområder. Det må også arbeides for å samarbeide med videregående skoler ved at prosjektoppgaver knyttes til formidling på vitensenteret.

Faglig/formelt grunnlag for utstillingene

Skolenes undervisningsplaner blir ett av grunnlagene for oppbygging av verksted og laboratorier. Forskning blir et annet.

Som det fremgår av denne gjennomgangen, setter vi i Bergen høye mål for vårt vitensenter. Vi er glad for at vi har kunnet reise rundt og lære av andre vitensentre i Norden og Europa ellers, og vi har hatt stor glede og nytte av å besøke vitensentre i Sverige, Danmark og Finland ved siden av Vitensenteret i Trondheim og Teknoteket i Oslo.

Vi håper vi også skal kunne bidra positivt i fremtiden, slik at andre nordiske land har noe nytt og positivt å hente hos oss. Vi er i startfasen, vi gleder oss til fortsettelsen. Så velkommen neste år til kulturbyen Bergen ønsker Eva Grimstad, evag@cmr.no ■

<http://home.hib.no/tekniskmuseum/>

Rymdhus?

På Xperiment Huset planeras nu för att utöka utställningen med ett interaktivt "Rymdhus". Huvudattraktionen blir rymdskeppet Vintergatan 5B. Vintergatan 5B är scenografin i en TV-studio som använts vid inspelningen av 2 års sommarlovsprogram. Kommun, universitet och andra intressenter finns. Men har dom några pengar?

Rymdhuset kan bli ett fint komplement till den internationella rymdsatsning som diskuteras just nu i Växjö. Ett jättelikt, helt digitaliserat radioteleskop - LOIS - med hundratals antenner spridda över södra Sverige, för forskning på låga frekvenser. LOIS kommer att bli 100 gånger känsligare än något annat liknade teleskop. Läs mer på <http://www.wavegroup.irfu.se/LOIS/>.

■ Jan Sjökvist

Budget for 2002

Indtægter: DKK

Startkapital	57.452
Medlemsavgifter	86.000
	143.452

Udgifter: DKK

Newsletter tryk	10.000
Posterproduktion	30.000
Ecsite kontingent	4.000
Tilskud til årsmøde	15.000
Rejseomkostninger	20.000
Website og domaineafgift	9.000
Administrationomkostninger	5.000
Revision	2.000
	95.000

■ Nils Hornstrup

Xperiment Lust !

Tänk om man hade fått en sådan här bok när man var i 7 - 12 årsåldern - med över 100 beskrivningar på spännande experiment - som man kunde göra hemma. Boken börjar med en uppmaning till läsaren: Släpp loss din experimentlust! Viljan att vidareutveckla sig bygger på nyfikenhet och lusten att experimentera. Allt börjar hemma och i skolan med förståelse och uppmuntran. Xperiment Huset i Växjö har med dessa tankar i botten sammanställt 107 spännande experiment inom Teknik och Naturvetenskap och presenterar dessa på ett, kreativt och spännande sätt i en elegant bok med alla sidor i färg. Tidigare har alla experiment varit publicerade i Smålandsposten, och eftersom så många frågat efter en sammanställning på experimenten, har vi gjort denna bok.

Mere information på:

<http://www.xperiment.se/xperimentlust.htm>

REGNSKAB FOR VIRKSOMHEDPERIODEN 1999 - 2001

Resultatregning 1.10.1999 - 05.11.2001

Intægter:	FIM	DKK
Medlemsavgifter	97.868,81	122.336,01
Möte i Lusto/deltageravgifter	9.820,00	12.275,00
Räntor	207,90	259,87
Summa intægter	107.896,71	134.870,88
Kostnader:		
Resekostnad styrelse	32.740,23	40.925,28
Ecsite medlemskap	7.134,88	8.918,60
Arvode Dr. Lynn Dirking	9.527,75	11.909,68
Revisionskostnad	1.127,73	1.534,66
NSCF konference 2001	22.923,52	28.654,42
Bankkostnader	3.300,64	4.125,80
Administrationskostnad	8.000,00	10.000,00
Summa kostnader	84.854,75	106.068,44
Periodens resultat	23.041,96	28.802,44

Balansregning 1.10.1999 - 05.11.2001

Tilgänger:	5.11.01	1.10.99	5.11.01	1.10.99
	FIM	FIM	DKK	DKK
Omsättningstilgänger				
Kassa og bank	54.408,30	50.759,05	68.010,38	63.448,81
Summa omsättningstilgänger	54.408,30	50.759,05	68.010,38	63.448,81
Skulder og eget kapital:				
Kortfristige skulder				
Uplupne skulder	8.446,29	27.839,00	10.557,86	34.798,75
Summa kortfristige skulder	8.446,29	27.839,00	10.557,86	34.798,75
Eget kapital				
Tidligere redovisat resultat	22.920,05	24.766,70	28.650,06	30.958,37
Periodens resultat	23.041,96	-1.846,65	28.802,45	-2.308,31
Summa eget kapital	45.962,01	22.920,05	57.452,51	28.650,06
Summa skulder og eget kapital	54.408,30	50.759,05	68.010,38	63.448,81

■ Lea Tuuli, Heureka, Ordförande 1999-2001

Årsmøde 2001 på Experimentarium

Konferenceindlæg i pdf-format kan downloades fra NSCF's hjemmeside:

Trine Gandsager: Being the Target Group, Dr. Steve Griggs: Empathy or Apathy?,

Carsten Stig Poulsen: Measuring Quality in Science Centers, Helene Sørensen:

Quality demands from the school, Klas Fresk: Tretton tankar om kvalitét.